

**MTA GAZDASÁG- ÉS JOGTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
REGIONÁLIS TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁG**

**I. REGIONÁLIS TUDOMÁNYI POSZTDOKTORI
KONFERENCIA**

Komarek Levente

Szeged
2010. április 15.

I. REGIONÁLIS TUDOMÁNYI POSZTDOKTORI KONFERENCIA

Végzettség: egyetem

Szakképzettség:

okleveles geográfus (terület- és településfejlesztő), SZTE, 2003

okleveles földrajz szakos középiskolai tanár, SZTE, 2004

Tudományos fokozat:

PhD, 2007 (Földtudományok)

Doktori program: „Társadalmi-gazdasági folyamatok térbeli megjelenési formái és változásai” (SZTE-TTK)

Disszertáció: Strukturális változások a Dél-Alföld mezőgazdaságában a rendszerváltozás után (folyamatok és lehetőségek).

I. REGIONÁLIS TUDOMÁNYI POSZTDOKTORI KONFERENCIA

Díj:

Akadémiai Díj

(Magyar Tudományos Akadémia – SZAB – Pályamunka Díj, 2005)

„A Dél-Alföld élelmiszergazdasági árualap-változásának sajátosságai a rendszerváltozás óta” 56. p.

Kutatási terület:

Terület- és településfejlesztés

Regionális elemzések

Vidékfejlesztés és agrárgazdaságtan

I. REGIONÁLIS TUDOMÁNYI POSZTDOKTORI KONFERENCIA

Szervezeti tagságok:

Magyar Földrajzi Társaság 2004 – tag

Magyar Regionális Tudományi Társaság 2004 – tag

Magyar Közgazdasági Társaság 2005 – tag

MTA Köztestületének tagja 2007 – tag

(IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya, Regionális Tudományos Bizottság)

Területfejlesztési Tudományos Egyesület – 2008 – tag

Külföldi tanulmányutak:

Brüsszel, Belgium (2006)

Temesvár, Románia (2006)

Stuttgart, Németország (2006)

I. REGIONÁLIS TUDOMÁNYI POSZTDOKTORI KONFERENCIA

Munkahely és munkakör:

Dunaújvárosi Főiskola
Közgazdaságtudományi Intézet
Gazdaságtan Tanszék
tanszékvezető, főiskolai docens

Munkahelyi tisztségek:

Oktatási Bizottság – tag (Közgazdaságtudományi Intézet)
ERASMUS koordinátor (Közgazdaságtudományi Intézet)

I. REGIONÁLIS TUDOMÁNYI POSZTDOKTORI KONFERENCIA

Publikációk (2003-2010)

Könyv: 4 db

Könyvfejezet: 3 db (1 db)

Publikációk szakmai folyóiratokban: 27 db

Publikációk konferencia kiadványokban: 18 db (3 db)

Recenziók: 14 db

Hivatkozások száma: 32

Folyóiratok: Magyar Mezőgazdaság, Agrárium, Gazdaság és Statisztika, Földrajzi Értesítő, Földrajzi Közlemények, Területi Statisztika, Közgazdasági Szemle, Tér és Társadalom, Comitatus, Ökológia-Környezetgazdálkodás-Társadalom (ÖKO), Humánpolitikai Szemle, Közép-Európai Közlemények, A Földrajz Tanítása

I. REGIONÁLIS TUDOMÁNYI POSZTDOKTORI KONFERENCIA

Az eddigi szakmai gyakorlat és teljesítmény bemutatása:

- A Dél-Alföld szakképzési stratégiája (résztevő - 2004) SZTE
- Regionális erőforrás térképek a technológiai transzfer megvalósításához (résztevő - 2004) SZTE
- A Szegedi Repülőtér fejlesztési lehetőségei (résztevő – 2005) SZTE
- A Lombard Rt. romániai terjeszkedésének általános értékelése (résztevő – 2005) SZTE
- Domaszék és Szatymaz települések jövőképe - ROP-3.3.1.-05-1-2005-08-0009/34 (hallgatói koordinátor - 2006-2008) SZTE
- Hálózati technológiai centrum megvalósíthatósági tanulmány, innovációra vonatkozó szakmai értékelése – Baross Gábor program, BIOEDITH - Bioenergia, Dél-alföldi Integrált Technológia-fejlesztési Hálózat (résztevő - 2008) SZTE
- Javaslat hallgatói létszámnövelésre vonatkozó intézkedések kidolgozására. Dunaújvárosi Főiskola, Közgazdaságtudományi Intézet (résztevő – 2008) DUF

I. REGIONÁLIS TUDOMÁNYI POSZTDOKTORI KONFERENCIA

Jelenlegi kutatási terület:

- Duna-menti kistérségek fejlettségének összehasonlító vizsgálata

- E munka a Duna dinamizáló tengelye menti kistérségek relatív fejlettségi szintjét elemzi néhány kiemelkedően fontos indikátorra támaszkodva. Az eredmények arról tanúskodnak, hogy az ország nyugati kapujától Paks-sal bezárólag a Duna jobb partja fejlett (illetve dinamikusan fejlődő) kistérségek összefüggő sávját képezi, és hirtelen visszaesés következik be a Mohácsi- és a Szekszárdi kistérség vonatkozásában. A bal parton ez a lemaradás a Kunszentmiklósi-, a Kalocsai- és a Bajai kistérséget érinti. De van remény a déli „sáv” felzárkóztatására is, ha javul, pl. Dunaújváros logisztikai ellátottsága, ha felépül az M8-as és az M6-os autópálya, ha a Duna transz-európai folyosó szerepe erősödik, ha az integráció fokozódik, a kooperációs lehetőségeket jobban kihasználjuk, ha az agrárszférát dinamizáljuk, és a specializációját fokozzuk, ha az innovációs folyamatokat erősítjük és az ezekhez kapcsolódó komplexséget erősítő elemeket továbbfejlesztjük.

I. REGIONÁLIS TUDOMÁNYI POSZTDOKTORI KONFERENCIA

- A belföldi vándorlási különbözet ezer lakosra jutó számának 2000-2007 közötti évi átlaga a dinamikusan fejlődő térségekben pozitív, a leszakadó, elmaradó térségekben pedig negatív.*
- Egyik legfontosabb indikátor a nyilvántartott álláskeresők kistérségenkénti hányada.*
- Az infrastrukturális elemek közül napjainkban a szennyvízcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások aránya az egyik legdifferenciálőbb infrastrukturális tényező.*
- A vonatkozó kutatások bizonyítják, hogy a jövedelemviszonyok nagymértékben befolyásolják az életminőséget, az életszínvonalat. Ennek jó jelzője a személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem fajlagos értéke.*
- Fontos minősítő tényezőnek tartjuk a vállalkozó kedv alakulását, a vállalkozássűrűség térbeli elhelyezkedését, amit a működő vállalkozások ezer lakosra jutó számának kistérségenkénti nagyságával is mérhetünk.*

I. REGIONÁLIS TUDOMÁNYI POSZTDOKTORI KONFERENCIA

-Dél-Alföldi Régió agrárgazdaságának sajátosságai és területi különbségei

- Kutatásom legfőbb célja az volt, hogy megvizsgáljam a Dél-Alföldi Régió agrárgazdaságában a rendszerváltozás után bekövetkezett főbb **szerkezeti változásokat** és összevetsem azt az országossal. Megkívántam határozni a vizsgált térségben bekövetkezett szerkezeti változások minőségét, irányát és mértékét, összehasonlítva az országossal, a kívánatossal, illetve a lehetőségekkel. A részletes ismeretek hiányában úgy gondolhatnánk, hogy a rendszerváltozás után a vegyes gazdaságon át a piacgazdaságba haladva, majd a piacgazdaságban a piac szabályozó ereje következtében racionálisabb struktúra jött létre. A gyakorlat azonban nem ezt mutatja.

I. REGIONÁLIS TUDOMÁNYI POSZTDOKTORI KONFERENCIA

- Munkám során a kutatás terén használatos **módszerek** széles skáláját alkalmaztam.
- Részben az egyes felől haladtam az általános felé (konkrét alágazatok, ágazatok, konkrét földhasznosítási ágak, növények és állatfajok szerepének változása, stb.), részben pedig általánosításból haladtam az egyes felé és megvizsgáltam, hogy a nemzetgazdasági szinten érvényesülő problémák miként jelentkeznek a régióba.
- A kapott eredményt ábrákkal (diagramokkal, kartogramokkal) tettem szemléletesebbé.

I. REGIONÁLIS TUDOMÁNYI POSZTDOKTORI KONFERENCIA

- A Dél-Alföld mezőgazdaságának problémái és struktúrájának racionalizálási lehetőségei sok vonatkozásban hasonlítanak az országoshoz, de vannak olyanok, amelyek a régióban hangsúlyozottabban kerülnek előtérbe.

Ezek:

-elaprózott földtulajdon és a földhasználat kérdése. Markáns birtokkoncentráció nélkül nem lehet igazán érdemben előrelépni.

-egymástól elszigetelve, összefogás hiányában a gazdálkodáshoz szükséges anyagok beszerzése, maga a termelés és az értékesítés a lehetőségeknél alacsonyabb hatékonyságú. Ezért szorgalmazni kell a TЭСZ-ekbe és a BЭСZ-ekbe történő szervezettséget. (A Dél-Alföldön az összefogás készsége az országosnál gyengébb).

-rugalmasabban kell igazítani a termelési szerkezetet a bel- és a külpiaci igényekhez. Az eladhatóság és a versenyképesség legyen az orientáló erő.

I. REGIONÁLIS TUDOMÁNYI POSZTDOKTORI KONFERENCIA

- fel kell kutatni (és betölteni) a **rés piacokat** az EU zöldség- és gyümölcsértékesítési lehetőségein belül.
- vissza kell térni a lehetőségekhez mérten a **keleti piacokra** elsősorban a termékeink **minőségi paramétereire** támaszkodva és keresni kell az egész élelmiszergazdaságunk **keleti kapcsolódási** lehetőségeit.
- előtérbe kell helyezni a mennyiségi szemlélet helyett a **minőségi szemléletet** (kiváló beltartalmi mutatókra, ízre, zamatra, színre, vitaminra, vegyszermaradványmentes minőségre, esztétikus korszerű kiszerelésre, csomagolásra apellálva).
- ki kell használni a **biotermékek** iránti növekvő keresletet megbízható egészséges termékek gyártásának előtérbe helyezésével.
- növelni kell** a Dél-Alföldön **az állatállományt**, főleg a sertés, a juh és a baromfi vonatkozásában, de a szarvasmarha és a ló tenyésztésére is a korábbinál jobban oda kell figyelniük. Itt is fontos a minőség (hús-zsír arány) és az egészségre kevésbé ártalmas fajták megválasztása. Forszírozni kell a mangalica és a szürkemarha fajták elterjesztését.

I. REGIONÁLIS TUDOMÁNYI POSZTDOKTORI KONFERENCIA

-az **állatállomány növekedése** a megtermelt takarmányfelesleg enyhítését is szolgálja. (Így a takarmány feletetésével nő a termék hozzáadott értéke, ami mind a belföldi, mind a külföldi értékesítésnél előnyös).

-a sertés- és a szarvasmarha trágya (hígtrágya és száraz egyaránt) fontos energiaforrásként is szolgál. A **szerves trágya növekvő mennyisége** a talajerőgazdálkodás színvonalának emelését is szolgálja.

-folytatni kell a klasszikus **erdőtelepítést**, és el kell kezdeni az **energiaerdők** telepítését is.

- **csökkenteni kell a nehezen értékesíthető** tradicionális szántóföldi növények termesztését és előtérbe kell helyezni az **energia termelés alapanyagául szolgáló növényeket???**

I. REGIONÁLIS TUDOMÁNYI POSZTDOKTORI KONFERENCIA

-Társadalmi-gazdasági folyamatok a Nyugat/West Romániai Régióban

-Humán erőforrás

-Románia ezen régiója a társadalmi-gazdasági adottságokat figyelembe véve országos viszonylatban a legfejlettebb és a dinamikusabban fejlődő régiók közé tartozik. Ennek ellenére jelentős erőfeszítések szükségesek annak érdekében, hogy új versenyképes munkahelyek létesüljenek, ezáltal a foglalkoztatottak száma növekedjen és jelentős mértékben csökkenjen a régió munkanélkülisége.

I. REGIONÁLIS TUDOMÁNYI POSZTDOKTORI KONFERENCIA

- Demográfiai helyzetkép

- A Nyugat romániai régió demográfiai viszonyai kedvezőtlenül alakultak és az előrejelzések szerint nem lesz kedvezőbb a kép a jövőt illetően sem.
- Az országos és a regionális tendenciákat figyelembe véve elmondható, hogy csökken a régió népességszáma, egyre kedvezőtlenebb a kor szerinti összetétel és továbbra is magas a halálozások száma. Az élveszületések száma alacsonyabb értéken stabilizálódik, ami természetes fogyáshoz vezet.
- Felerősödött az elmúlt években a régióon belüli vándorlás a jobb, kedvezőbb adottságokkal rendelkező települések (városok) irányába. Elsősorban a fiatalabb korcsoportok és a magasabban kvalifikált lakosság vándorlása jellemző. Ez azt eredményezi, hogy a vidéki térségekben (községekben) egyre inkább öregedő, míg a városokban pedig egyre inkább fiatalodó társadalom alakul ki.

I. REGIONÁLIS TUDOMÁNYI POSZTDOKTORI KONFERENCIA

-Ipari parkok

-A Nyugat/Vest romániai régió ipari parkjainak szolgáltatásai sokoldalúak és különböző színvonalúak.

-A régió ipari parkjai a tanácsadás körébe tartozó szolgáltatások különböző fajtáiból nyújt ellátást. E kategórián belül a különböző műszaki, pénzügyi és ügyviteli, jogi, pályázatfigyelés, -készítés áll az élen. Több ipari park azonban még a fentiekén túl egyéb tanácsadást is folytat.

- A logisztikai szolgáltatások különböző fajtái is elérhetők. Számos ipari park nyújt fuvarozási információt, rakodási, szállítási és raktározási szolgáltatást, de egyre több helyen bérelhetők anyagmozgató gépek.

- Növekvő számban érhetők el a különböző innovációs szolgáltatások is.

-Törekedni kell azonban arra, hogy összhang legyen a régió és a régió ipari parkjainak infrastruktúra fejlesztése között. Az infrastruktúra fejlesztése ne öletszerű, hanem összehangolt, tervszerű, harmonikus legyen. Szinte bizonyos, hogy a körültekintő infrastruktúra fejlesztés ösztönzőleg fog hatni a régió iparának és a szolgáltatásainak a fejlődésére is, ezért a szolgáltatások körét mindinkább teljessé kell tenni. A jobb elérhetőség és a modern üzleti szolgáltatások biztosításával nőni fog a Nyugat/Vest romániai régió ipari parkjainak a betelepültsége, teljesítménye, hatékonysága és ez további fejlődésüket generálja.

I. REGIONÁLIS TUDOMÁNYI POSZTDOKTORI KONFERENCIA

-Vállalkozások beruházásai

-A régió megyéit tekintve összességében megállapítható, hogy a különböző kategóriájú vállalatok száma, illetve bevételei az elmúlt években növekedtek, a vállalatok bruttó beruházási értékei pedig növekvő tendenciát mutatnak.

-A legkedvezőbb képet Temes- és Arad megye mutat ezen a téren, amely két megyét Hunyad- és Krassó-Szörény követ.

Terv:

- Dél-Alföldi Régió + Nyugat/West Romániai Régió társadalmi-gazdasági folyamatainak további vizsgálata (összehasonlító vizsgálatok)

I. REGIONÁLIS TUDOMÁNYI POSZTDOKTORI KONFERENCIA

Köszönöm a figyelmet!